

PORVOON KAUPUNGIN VAMMAISNEUVOSTO

TOIMINTAKERTOMUS 2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. VAMMAISNEUVOSTON ASEMA JA TEHTÄVÄT	2
2. VAMMAISNEUVOSTON TOIMINTA.....	2
2.1. KOKOUKSET.....	2
2.2. VPL-MATKOJEN KILPAILUTUS.....	3
2.3. SOTE-UUDISTUS	4
2.4. YHTEISTYÖ KAUPUNGIN ERI ORGANISAATIOIDEN KANSSA	4
2.5. UUDENMAAN TOIMINTA	4
2.6. KANSALLINEN TOIMINTA.....	5
2.7. TIEDOTUS	5
3. VAMMAISNEUVOSTON JÄSENET VUONNA 2018.....	6
4. YHTEENVETO	6

1. Vammaisneuvoston asema ja tehtävät

Porvoon kaupungin vammaisneuvosto on vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi perustettu yhteistyöelin, josta säädetään Kuntalain (10.4.2015/410) 28 §:ssä. Kaupunginhallitus valitsee jäsenet kahden vuoden toimikaudeksi. Vuonna 1983 perustettu Porvoon vammaisneuvosto on Suomen vanhin ja neuvoston asema osana kaupungin organisaatiota vakiintunut.

Toimintasääntönsä mukaisesti vammaisneuvosto

1. edistää toiminnallaan kaupungin eri toimialojen toiminnan suunnittelua, valmistelua ja seurantaa asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta
2. edistää toiminnallaan kolmannen sektorin toimintaa vammaisten henkilöiden tukemiseksi
3. edistää vammaisten henkilöiden näkyvyyttä voimavarana
4. tekee yhteistyötä mm. vanhusneuvoston kanssa, jotta myös ikääntyneet vammaiset huomioidaan.

2. Vammaisneuvoston toiminta

Valtioneuvoston maakunta- ja sote-uudistushanke sekä VPL-lain mukaisten kuljetuspalvelujen järjestäminen leimasivat vammaisneuvoston toimintaa vuonna 2018. Neuvosto on osallistunut monin tavoin Uusimaa2019 -hankkeen valmistelutyöhön sekä ylläpitänyt ja kehittänyt kontakteja viranhaltijoihin, kaupungin organisaatioihin ja eri sidosryhmiin.

2.1. Kokoukset

Vammaisneuvosto kutsuu kokouksiinsa kaupungin viranhaltijoita, eri alojen asiantuntijoita ja alan järjestöjen edustajia sekä tutustuu vammaisille tärkeisiin kohteisiin vierailuilla.

Neuvosto kokoontui kaikkiaan 11 kertaa vuonna 2018. Kokouspaikkoina olivat Omenamäen Palvelukeskus, Kantele-talo, Kotkan kaupungintalo ja puheenjohtajan koti:

1. Tammikuun kokouksen vieraana oli liikuntatoimen johtaja Per Högström ja muissa asioissa Uudenmaan vammaisneuvoston Porvoon edustajien valinta.
2. Helmikuun kokous pidettiin Kantele-talossa palveluohjaaja Sara Tallstenin vieraana. Kokouksessa keskusteltiin Uudenmaan valinnanvapauspilottihankkeesta, vammaisten

maahanmuuttajien asemasta sekä luottamushenkilöiden mahdollisuudesta toimia vammaisneuvoston jäsenenä.

3. Maaliskuussa asiana oli VPL-matkat ja vieraina palvelupäällikkö Leila Eklöv, vs. hallintopäällikkö Johnny Holmström sekä sote-lautakunnan puheenjohtaja Tapani Eskola. Mukana oli myös useita vammaisneuvoston entisiä ja nykyisiä varajäseniä.
4. Huhtikuussa asiana oli mm. katukiveysten soveltumattomuus erityisesti jokirannassa.
5. Toukokuussa keskusteltiin mm. yhdistysavustusten aikataulutuksesta sekä Taloudellisen toiminnan seurantaraportin yksityiskohtaisuuden puutteista.
6. Kesäkuussa keskusteltiin Virkkulankylä-hankkeessa, vieraana Kuusikkoaho Oy:n liiketoimintajohtaja Saila Partanen. Keskusteltiin myös vammaisasioiden näkymättömyydestä kaupungin strategialuonnoksessa.
7. Elokuussa kävimme tutustumassa Kotkan vammaisneuvoston toimintaan ja Kotkan puistoihin. Keskusteltiin myös jokirannan ja muidenkin Porvoon ravintoloiden esteettömyystilanteesta sekä vammaisten työllistymisestä puheenjohtajan HS XXX mielipidekirjoituksen herättämänä.
8. Syyskuussa keskusteltiin vammaispalvelujen kuluista, joissa on merkittävää lisäystä mm. henkilökohtaisten avustajien kustannuksiin sekä vammaisneuvoston osallistamisesta kaupungin eri hallintokuntien toiminnan suunnitteluun jo valmisteluvaiheessa.
9. Lokakuun kokousvieraana oli kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jaakko Jalonen. Päätettiin järjestää esteettömyysiltakoulu luottamushenkilöille ja viranhaltijoille.
10. Marraskuun kokouksen vieraana oli erityisen tuen aluerehtori Susanna Kareinen Pääskytien koululta, aiheena vammaisten lasten perusopetus. Lisäksi puhuttiin VPL-matkojen kilpailutustilanteesta.
11. Joulukuun kokouksessa puheenjohtajan kotona vieraana oli sosiaali- ja terveysjohtaja Ann-Sofie Silvennoinen. Keskusteltiin mm. Näsin terveyskeskuksen saavutettavuudesta.

2.2. VPL-matkojen kilpailutus

Valtakunnallinen taksiuudistus poisti säätelystä ja mm. vapautti taksien hinnoittelun. Kaupunki päätti vastoin Vammaisneuvoston mielipidettä kilpailuttaa VPL- ja SHL-matkat osana Helsingin Matkapalvelukeskuksen toimintaa. Puheenjohtajan laskelmien mukaan matkojen pakollisen yhdistelyn toteutumismahdollisuudet olisivat olleet hyvin pienet ja kustannukset olisivat todennäköisesti kasvaneet.

Neuvosto totesi lausunnossaan, että kuljetuspalvelut ovat elinehto vammaisten perusoikeuksien, itsenäisen elämän ja osallisuuden toteuttamisessa. Kuljetuspalvelujen ensisijainen tarkoitus ja tavoite on vammaisten liikkumisen tuki, eivätkä palvelun kehittämistarpeet tai kustannusten säästötavoitteet saa heikentää sitä. Vammaisneuvosto on toistuvasti tuonut esiin vammaisten tarpeita ja niiden kuulemisen tärkeyttä, kun kuljetuspalvelujen kilpailuttamista on ryhdytty suunnittelemaan yhteistyössä Helsingin kanssa.

Syksyllä yhteistyö Helsingin mallista kariutui, ja kaupunki ryhtyi valmistelemaan Itä-Uudenmaan kuntien yhteistä kilpailutusta. Valmistelutyötä on tehty hyvässä hengessä ja yhteistyössä vammaisneuvoston kanssa.

Vammaisneuvosto on neuvottelut kuljetuksista ja niiden erilaisista toteutustavoista myös mm. Porvoon taksi Oy:n kanssa ja tutkinut muutoksen vaikutuksia vammaisten palvelujen saatavuuteen ja kustannuksiin paikallistasolla. Vammaisneuvoston tavoitteena on VPL-matkojen inhimillinen, kohtuullinen ja järkevä toteutustapa, joka on myös kaupungille taloudellinen vaihtoehto. Kilpailutusprojekti jatkuu vuonna 2019.

2.3. Sote-uudistus

Vammaisneuvosto ei ole erillisenä asiana käsitellyt valtakunnallista sote-uudistusta, vaan se on ollut kokousten läpileikkaavana taustateemana.

Puheenjohtaja ja/tai muita vammaisneuvoston jäseniä on osallistunut seuraaviin maakunnan sote-uudistusta koskeviin tilaisuuksiin:

5.4.	Uusimaa2019 kick of -tilaisuus	Helsinki
13.4.	Uusimaa2019 Osallisuustyöpaja	Helsinki
3.5.	Uusimaa2019 Osallisuustyöpaja	Helsinki
13.11.	Uusimaa2019 Asiantuntijapooli	Helsinki
21.11.	Uusimaa2019 Maakuntatreffit	Järvenpää

2.4. Yhteistyö kaupungin eri organisaatioiden kanssa

Neuvosto on laatinut vuoden 2018 aikana neljä virallista lausuntoa sote-lautakunnalle. Lausuntojen aikataulut on haasteellista ja vaatii kehittämistä yhteistyössä kaupungin kanssa. Tavoitteena on, että neuvosto osallistuu tulevaisuudessa jo asioiden valmisteluun, ei vasta lausuntovaiheessa.

Kansainvälisen vammaistenpäivän 3.12. tapahtuman sijaan luottamushenkilöille ja viranhaltijoille järjestettiin 28.11.2018 esteettömyysiltakoulu. Osallistuminen oli valitettavan vähäistä, mutta sitä korvasi laaja artikkeli paikallislehdessä. Asiantuntijoina olivat Näkövammaisten liitto ry:n esteettömyysasiantuntija Juha Sylberg ja Esteettömyyskeskus ESKE:n vastaava esteettömyysasiantuntija Marika Nordlund.

Vammaisneuvoston kiitoskukan vammaisasioita edistäneelle henkilölle, yhteisölle tai yritykselle saivat 28.11. tilaisuudessa Jimlog Oy Ab ja Gustafssons Taxi Ab.

Katuosasto jatkoi mm. jokirannan kävelyalueiden kehittämistä, mikä ei kaikilta osin toteutunut esteettömästi. Liikkumisen turvaamiseksi kaikille pitäisi noppakivien olla nykyistä tasaisempia ja tarkemmin ladottuja. Ellei se ole mahdollista, pitäisi kulkuväylille rakentaa yhtenäinen tasainen osuus.

Puheenjohtaja on kaupungin Liikenneturvallisuustyöryhmän jäsen. Sen kokouksissa on tuotu esiin myös esteettömyysongelmia ja parantamiskohteita.

Puheenjohtaja osallistui 20.4 Porvookorttelin kehittämistyöpajaan Johannisbergissä.

Keskusta-alueelle ei monen vuoden yrityksistä huolimatta ole saatu kaupungin toimesta esteettömiä 3. sektorin toimintatiloja. Porvoon Yhdistyskeskus ry sai STEA:n 90.000€ hankeavustuksen vuodelle 2018 keskustan Kumppanuustalo Mitan toimintaan. Vammaisneuvoston mielestä myös kaupungin pitää osallistua Mitan toiminnan kehittämiseen, sillä se parantaa merkittävästi koko 3. sektorin toimintaedellytyksiä.

Näsin terveysasemalle ei edelleenkään ole bussiyhteyttä eikä invapysäköintiä ole järjestetty asianmukaisesti.

2.5. Uudenmaan toiminta

Vuonna 2016 alkanut Itä-Uudenmaan kuntien vammaisneuvostojen yhteistyö sote-uudistuksessa ja muissa ajankohtaisissa vammaisasioissa vaimeni, kun Uudenmaan väliaikainen maakunnallinen

vammaisneuvosto UVA perustettiin 15.1.2018. Maija Aatelo valittiin UVAn varapuheenjohtajaksi ja Johanna Aaltonen Porvoon varajäseneksi.

UVA kokoontui kaikkiaan kuusi kertaa vuoden 2018 aikana, 15.1. Espoossa, 8.3. Nurmijärvellä, 14.6. Helsingissä, 12.9. Porvoossa, 10.10. Kirkkonummella ja 17.11. Keravalla. Maija Aatelo osallistui UVAn varapuheenjohtajana maakuntahallituksen sote-toimikunnan kokoukseen 5.11.2018.

Yhteistyö Uusimaa2019-valmistelun kanssa on käynnistynyt aktiivisesti, mm. 23.4. tapaamisessa muutosjohtaja Timo Aronkydön kanssa. Osallisuusvalmistelija Pirkko Excell on toiminut vastuuhenkilönä ja osallistunut useisiin UVAn kokouksiin.

UVA ehdotti Uudenmaan kuntien kunnanhallituksille ja perusturva- tai vastaaville lautakunnille lähettämässään kirjeessä kokouspalkkioiden maksamista ja matkakulujen korvaamista. Kaupunki hyväksyi matkakulut, mutta kokouspalkkioiden korvaaminen ei ole mahdollista.

UVA on päättänyt jatkaa toimintaansa sote-uudistuksesta riippumatta, koska myös kuntien yhteistyö jatkuu ja kehittyy jossain muodossa.

2.6. Kansallinen toiminta

Sote-uudistuksen vuoksi erilaisia seminaareja ja työpajoja on ollut lukematon määrä. Niihin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan:

14.2.	Kansalaisinfo VAMYT Operaatio itsenäinen elämä	Helsinki
13.2.	VANE YK toimintaohjelma	Helsinki
10.4.	Tulevaisuusfoorumi	Helsinki
28.5.	Yhdenvertaisena työelämässä	Helsinki
20.9.	Kehittyvät vammaispalvelut: tutkimusta ja arjen työtä	Helsinki
20.9.	Eteva juhlaseminaari	Helsinki
23.10.	Vammaispalvelujen tilanne ja toteuttaminen	Järvenpää
29.10.	Digipalvelut osaksi sotea – käyttäjien kokemuksia ja ideoita hyvään johtamiseen	
31.10. -	1.11. SOTE-tiedonhallinnan syysseminaari	Helsinki
7.-8.11.	Henkilökohtaisen avun päivät	Helsinki
29.11.	Vaikuttajaverkosto IL Matti L	Helsinki
3.12.	Kalle Könkkölän muistoseminaari	Helsinki
10.12.	Vammaisneuvostopäivä	Helsinki

2.7. Tiedotus

Vammaisneuvosto on ollut näkyvästi ja myönteisesti esillä medioissa.

Puheenjohtajan yksityishenkilönä laatima yleisönosastokirjoitus vammaisten työllistymismahdollisuuksista 21.7.2018 Helsingin Sanomissa johti useisiin kommenttikirjoituksiin. Paikallislehdissä ennen joulua julkaistu kiitoskirje autoilijoille sai myös laajaa myönteistä palautetta.

Vammaisneuvoston kokouspöytäkirjat lähetetään sähköisesti jäsenten ja varajäsenten lisäksi ne tilanneille vammaisyhdistyksille.

3. Vammaisneuvoston jäsenet vuonna 2018

Jäsen	Varajäsen
Johanna Aaltonen, varapuheenjohtaja Porvoon seudun Kehitysvammaisten Tuki ry	Tarja Sola Porvoon seudun Kehitysvammaisten Tuki ry
Maija Aatelo, puheenjohtaja Neuro-Porvoo ry	Elsa Kokko Itä-Uudenmaan Psoriasisyhdistys ry
Erkki Hietala Porvoon Invalidit ry	Mikko Nieminen Porvoon Invalidit ry
Seija Koponen Porvoon Seudun Muistiyhdistys ry	Kuusinen Reijo Porvoon Seudun Kuulo ry
Jorma Kiljunen Uudenmaan AVH-yhdistys ry	Juha Ainasoja Uudenmaan AVH-yhdistys ry
Matti Lehesniemi Porvoon Reumayhdistys ry	Marja-Terttu Lindfors Neuro-Porvoo ry
Kirsti Nuotio Porvoon Reumayhdistys ry	Tuulahannele Halsey Porvoon Seudun Hengitysyhdistys ry
Saara-Maija Ruuska Porvoon seudun Näkövammaiset ry	Hanna Kähkönen Porvoon seudun Näkövammaiset ry
Sirkka Sorvali Porvoon Seudun Diabetesyhdistys ry	Hannu Sievers Porvoon Seudun Diabetesyhdistys ry

Maria Kuutschin, vammaispalvelun toimistosihtööri, vammaisneuvoston tekninen sihteeri.

4. Yhteenveto

Vammaisneuvoston kulut 814,29 € alittivat 2.700 € kulubudjetin. Suuri osa puheenjohtajan matkakuluista siirtyi kaupungin hitaan käsittelyn vuoksi maksuun vuodelle 2019, vaikka laskut oli toimitettu ennen ilmoitettua määräaikaa. Kokouspalkkiot on maksettu entiseen tapaan kaupunginhallituksen talousarvion kautta.

Vammaisneuvosto on toimintavuonna 2018 keskustellut useissa eri yhteyksissä kaupungin ja Vammaisneuvoston yhteistyön tehostamisen molemminpuolisista hyödyistä. Vammaisneuvoston osallistaminen ja neuvoston jäsenten tiedon hyödyntäminen entistä paremmin tuo kaupungin hallintokunnille kustannussäästöjä ja sujuvoittaa toimintaa. Asiakkaiden todellinen kuuleminen myös vähentää muutostarpeita ja valituksia ja lisää kaikkien asianosaisten, myös viranhaltijoiden hyvinvointia.

Vammaisneuvoston informoinnista ja kuulemisesta pitää siksi tehdä vakiokäytäntö kaikissa vammaisia koskevissa asioissa jo niiden valmisteluvaiheessa. Esimerkiksi esteettömän rakentamisen lisäkustannus on marginaalinen, kun se tehdään rakennusvaiheessa. Myös kilpailutusten laatukriteerien määrittelyihin on voitava vaikuttaa jo ennakolta, koska sopimuksissa sovittavien palvelujen laatu määräytyy niiden perusteella.

Porvoo on merkittävä matkailukaupunki, mutta surkea esteettömän matkailun kannalta. Tarvitaan esteetön opastuskierros ja luontopolku, esteettömiä majoitustiloja ja ajantasaiset tiedot muista esteettömistä palveluista.

Kaupungin pitäisi näyttää esimerkkiä vajaakuntoisten työllistämässä ja palkita osatyökykyisiä, vammaisia, pitkäaikaistyöttömiä ja muita vaikeasti työllistyviä inklusioperiaatteen mukaisesti.

LIITTEET Vammaisneuvoston lausunnot, aloitteet ja ehdotukset 2018
<https://www.porvoo.fi/vammaisneuvoston-lausunnot>

12.2.18 Kuljetuspalvelujen kilpailuttaminen
27.2.18 Asumispalveluiden asiakastytyväisyyskysely 2017
27.2.18 Liittyminen kumppaniksi uudenmaan valinnanvapauspilotointi-hankkeeseen
25.4.18 Sosiaali- ja terveystoimen kuljetuspalvelun hankinta ja järjestäminen